N°. 281. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DONDERDAG 20 APRIL.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . *f* 4.50
Voor de overige steden des Rijks . . . . . » 5.00

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 30, Ned. Cour.

Berigt aan HH. Uitgevers van boekwerken.

De Redactie van *de Grondwet* ontvangt dagelijks, ter beoordeeling, vele brochures en boekwerken. Zij bepaalt zich zelden tot eene bloote aankondiging; maar geeft in den regel, gelijk de groote Engelsche en Fransche dagbladen, eene gemotiveerde beoordeeling der haar toegezondene vlugschriften en boeken. Gelijk alle andere dagbladen moet zij evenwel aan de voorwaarde blijven vasthouden, dat slechts die geschriften worden *beoordeeld*, waarvan de uitgave, onder de rubriek *Advertentiën*, wordt aangekondigd.

Het blad, dat gezegd wordt te staan onder de leiding van den Minister van Justitie, meent, dat wij »den heer Mr. DIRK DONKER CURTIUS, onbillijk« hebben aangerand en »op oneerlijke wijze« Z. Exc. den Minister van Justitie.

»Onbillijk« — omdat Mr. DIRK DONKER CURTIUS niemand kent van de schrijvers van *de Nieuwsbode*, en geen dier schrijvers in persoon kent Mr. DIRK DONKER.

»Oneerlijk« — omdat wij zijne woorden: »dat er bij de *tegenwoordige zamenstelling onzer wetgeving* weinig tot stand kan komen«, in dien zin hebben uitgelegd, dat de Minister van Justitie wanhoopt met *deze* Kamer iets uit te rigten.

Wat de beschuldiging van »onbillijkheid« betreft: wij gelooven, dat het niet »onbillijk« is, wanneer wij beweren, dat deze loochening van deelgenootschap aan *de Nieuwsbode* zeer wel kan gepaard gaan met eene onmiddellijke leiding van dat blad. Er zijn steeds gedienstige tusschenpersonen voorhanden, die met hun schaduw den hoofdman verbergen. Behoeven wij ze met den vinger aan te wijzen?

Ten aanzien van de tweede beschuldiging, vragen wij, inderdaad, ootmoedig, amende honorable; want *de Nieuwsbode* toont ons daghelder aan, dat wij de ware beteekenis der aangehaalde woorden niet begrepen hebben. »Die tegenwoordige zamenstelling« — aldus verklaart *de Nieuwsbode* — »ziet niet op *deze* of op »de *voorgaande Kamer;* maar op de ongelukkige, te»genwoordig (d. i. onder de tegenwoordige Grondwet, »en dus ook al onder het Ministerie THORBECKE be»staande)« *de wetgeving zamenstellende* REGTSTREEKSCHE »*verkiezingen.*«

Dus het gold niet de Kamer; maar de ONGELUKKIGE *regtstreeksche verkiezingen!*

Wanneer *de Nieuwsbode* zelf het niet had gezegd: wij hadden nimmer dergelijke explicatie aan de bedoelde woorden durven geven!

De Nieuwsbode vergeet evenwel — en naar het schijnt de heer DONKER zelf — dat het de tegenwoordige Minister van Justitie is, die deze »ongelukkige regtstreeksche verkiezingen« in de wereld heeft geholpen; dat hij daardoor in de Kamer en op den ministeriëlen zetel is geraakt. En dat is door den heer DONKER gedaan, »in het belang van het Vaderland«; want hij heeft verre van zich afgeworpen de beschuldiging van »naamlooze schrijvers«, die hem »de begeerte »aanwreven, om anderen weg te dringen en zich zel»ven in hunne plaats te stellen« (*Aan alle vrienden van vrijheid en orde*).

De Nieuwsbode verlangt dus terug de »*gelukkige* niet-regtstreeksche verkiezingen«? Laat ons een oogenblik zien, hoe Mr. DIRK DONKER CURTIUS, die met *de Nieuwsbode* onbekend is (!!), over dàt verkiezingsstelsel heeft gedacht:

»In Nederland daarentegen heeft men in stede der waarheid eene fictie aangenomen: men heeft de geheele Natie tot de meest gegoedsten en rijksten toe, onder voogden gesteld, waarvoor de regte naam nog niet is uitgevonden en waarschijnlijk niet uitgevonden zal worden; omdat geen goede naam aan zulk eene [illegible]verkiezing te geven is. Eenige stoutmoedigen, weinig [illegible] in de middelen, zijn rondgeloopen bij kiezers in de steden en kiezers op het land en adelijke ridders, alle goede zielen, vereerd met het denkbeeld, om *besolliciteerd* te worden, en hebben zich tot stedelijke raden en Provinciale Staten doen benoemen, en eenmaal zoo in dien wonderlijken schakel der verkiezingen gedrongen, was hun [illegible]voogdijschap onherroepelijk gevestigd en stond hun de weg open voor de Tweede Kamer en de Provinciale Hoven door de Staten der Provincie, voor de Rekenkamer, voor den Hoogen Raad en het Muntmeesterschap door de Tweede Kamer; terwijl zij tevens, tot nut hunner betrekkingen, bleven kiezers in de stad, kiezers in den Stedelijken Raad, kiezers op het land en in de Ridderschap. Ziedaar hoe bij ons door een onderling geworven leger de Koninklijke magt wordt beperkt en haar den weg wordt gesloten, om zich door echte volks-afgevaardigden met het volk te verstaan.

Dat is het beeld van de »gelukkige *niet*-regtstreeksche verkiezingen« in vroegeren tijd door den heer Mr. DIRK DONKER CURTIUS geschetst: een beeld, niet de uitdrukking van eene inspiratie des oogenbliks, maar het oordeel, gegrond op een veeljarig onderzoek. Het is de *overtuiging*, die sprak; eene overtuiging, sterker dan het lokaas van grootheid en magt, beide op den volkstribuun van vóór 1848 zonder invloed:

Had ik ooit een oogenblik grootheid en waardigheden gezocht, had ik geen afschuw gehad van al wat naar laaghartigheid en naar verzaking mijner overtuiging zweemt: ik zoude mij met geringen plooi onder de voogden hebben kunnen doen opnemen; ik wist sedert meer dan twintig jaren, dat al wat ik schreef en al wat ik sprak mij van het gezag verwijderde en ik een muur opwierp tusschen mij en het leger van gekozenen en kiezers tevens, en tusschen mij en den Koning zelven; omdat hij deze vreedzame, maar niet min magtige, Janitsaren volgen moet; maar inziende het verderfelijke en verdovende van die betreurenswaardige voogdijschap, koos ik, zonder omzien, de zijde der waarheid, mij getroostende laster en beschimping, waaraan het mij dan ook niet ontbrak.

En wat was nu, hetgeen de heer DIRK DONKER, als loon voor al de verguizing en miskenning, die hem troffen, trachtte te verkrijgen voor zijn Vaderland? Juist hetgeen zijn tegenwoordig orgaan, *de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode*, noemt: »*De ongelukkige regtstreeksche verkiezingen!*«

»Neen, hetgeen ik sedert jaren zocht en nog zoek, dat is een kiesstelsel, waardoor allen, die door stand en bezittingen belangen vertegenwoordigen, regelregt tot de verkiezing medewerken; wat ik zoek, dat is de beperking der Koninklijke magt niet door zich opwerpende kiezers, maar door de vertegenwoordigers aller belangen; wat ik zoek, dat is een Koning, die niet behoeft te bukken voor dertig leden der Tweede Kamer, maar een beroep kan doen op allen, die een ontwijfelachtig belang bij het welzijn van allen hebben; wat ik zoek, dat is eene Natie, die besef van hare regten en pligten hebbe, en, uit den slaap opgewekt, door ijver en bedrijvigheid haren ouden roem handhave en haren ouden rang herneme.

Ik teeken mijn verzet aan, en ik durf het gerust doen in naam van allen, die thans petitiën hebben ingezonden, tegen elke aantijging, als of wij den glans der Kroon of de kracht van den rijksstaf zouden willen aanranden; neen, allen zien in den Koning hunnen Souverein en tevens het hecht fundament, waarop de onafhankelijkheid van Nederland rust; maar hetgeen zij verlangen is: dat hij in zijn bestuur niet de afgevaardigden van eenige opgeworpene kiezers, maar de afgevaardigden van alle gezetene burgers raadplege, en nog daarenboven die gezetene burgers door het beroep op eene nieuwe keuze kan afvragen of de gekozenen wel hunnen wil uitdrukken.

Wij zijn het in 1854 eens met den heer DIRK DONKER van 1845. Niet in de afschaffing der regtstreeksche verkiezingen, maar in een »beroep op eene nieuwe keuze« zien wij het middel, om de vraag te beantwoorden, of de Vertegenwoordiging handelt in overeenstemming met de Natie, dan wel of de Regering de sympathie der Natie niet bezit. Waar evenwel een ministeriëel orgaan dergelijke middelen voorslaat, die met eene omverwerping der Grondwet gelijkstaan, daar is loochening van connexiteit wel het minste, dat men doen kan.

Reeds gister deelden wij in een enkelen regel onze meening mede over het jongste product van [illegible] VAN LENNEP, toen wij zeiden, »dat hij [illegible] zing van de Geschiedenis van [illegible] niet, compagnon had gevonden« [illegible] met welken naam de vermetelheid — wij zouden haast zeggen de onbeschaamdheid — te bestempelen, waarmeê Mr. J. VAN LENNEP het gewaagd heeft, de schendende hand aan onze Vaderlandsche geschiedenis en aan al de dierbare herinneringen, die zij opwekt, te slaan.

Dank zij Dr. W. HECKER te Groningen, die onmiddellijk in een »*Strafdicht*«, uit naam van de geheele Natie, in waardige taal, den dichter-hansworst heeft getuchtigd naar verdienste. Gaarne, terwijl wij later, meer in bijzonderheden terugkomen op de onwaardige pennevrucht van VAN LENNEP, deelen wij hier mede het oordeel, dat de *Groninger Courant* daarover velt:

»Met smart zien wij en gewis velen met ons, hoe enkelen het wagen den roem te bekladden van mannen, wier namen in de geschiedrollen onzes vaderlands met lof zijn vermeld, en die het erkentelijke nageslacht met dankbaarheid noemt; hoe anderen onze geschiedenis wagen te verminken en voor de grootste feiten onzer vaderen eene gordijn schuiven, of ze deze en gene ook mogten hinderen. Eenzijdigheid en flaauwhartigheid kan er alleen aanleiding toe geven. Maar wat moeten wij denken, wat zullen wij zeggen, wanneer mannen, die door mond en pen den lof onzer voorvaderen hebben verkondigd, die het harte der jeugd voor de deugden der vaderen hebben weten te ontgloeijen: wat zullen wij zeggen, als een man als VAN LENNEP het durft wagen, die eigen geschiedenis in een narrenkleed te steken, die vaderen, wier lof hij heeft verkondigd, op wier deugden hij heeft gewezen, nu aan de bespotting van onbezonnenen en onnadenkenden prijs te geven? Ja, dat vordert straf, en ieder, in wiens borst nog een vonksken gloeit voor de eer der vaderen, hij spreke het uit, hoe diep hij is gegriefd door de schande, die VAN LENNEP in zijne *Tafereelen uit de Geschiedenis des Vaderlands tot nut van groot en klein* het vaderland en 't voorgeslacht heeft aangedaan.

»Teregt zegt Dr. HECKER in zijn Strafdicht [illegible] verontwaardiging in de pen gegeven: »die tafereelen, welke onze geschiedenis tot eene caricaturen-galerij verlagen, geven elken Nederlander 't regt, op zijne wijze de gepleegde heiligschennis te wreken.« Heeft hij dit in zijn Strafdicht op eene uitmuntende krachtige wijze gedaan, wij wenschen het te doen door de aandacht te vestigen op zijn krachtig vers, de welsprekende getuige van zijn helder hoofd en van zijn welgeplaatst hart. Gaarne stemmen wij met hem in, als zijn vaderlandsch gevoel hem doet zeggen:

»'s Lands voor- en tegenspoed, het worst'len, lijden, strijden
Voor vrijheid, wet en regt en eigen volksbestaan
Door kermisgrappen op hansworstentrant te ontwijden,
Dat meet de mate vol der flaauwheid onzer tijden,
Waarvoor ge ons lagchen vergt, dat vordert eer een traan!«

»Maar zoozeer als wij ons met den dichter over die flaauwheid en onverschilligheid bedroeven, die niet schroomt onze geschiedenis te verminken of der bespotting prijs te geven, zoozeer verheugen wij ons, dat juist die flaauwheid weder krachtiger geesten doet kennen, die verre boven die flaauwheid verheven, den vaderen regt doen wedervaren en gaarne hunne krachten willen leenen om de eer van 't voorgeslacht, die ook onze eer en roem is, te verdedigen en te handhaven.

»Ja, het vordert eer een traan dan een lach, die poging om de feiten der geschiedenis langs den weg van het burleske te doen kennen. En moge soms onwillekeurig een lach op 't gelaat komen bij het beschouwen van het laag-komieke, waarin deze Tafereelen soms het heiligste en ernstigste voorstellen, die lach ontwapent de critiek niet; want hij wordt afgeperst door het scherpe contrast. 't Is een lach als die er kan ontstaan, wanneer men een dronken man of een waanzinnige soms onverhoeds de zotste handelingen ziet verrigten, ook al beklaagt ons hart den ongelukkige.

»Wij danken den heer H. voor de fiksche wijze, waarop hij zijne bestraffing heeft uitgesproken. En wanneer hij [illegible]

Wanneer een vreemdling soms, met [illegible]
Uit on- of misverstand of in broodd[illegible]
Ons vaderlandsch gevoel durft [illegible]
Dan slaat het koudste [illegible]
Dan klinkt het: »Koning [illegible] Strafdicht

— dan zeggen wij [illegible] en twijfelen het beste [illegible] over de dichter niet [illegible] verontwaardiging zich [illegible] uitgesproken, dien de zanger der [illegible]

[illegible] diep verbasterd,
[illegible] vaderlandschen grond miskent,
[illegible] grond van zijn geboorte lastert,
En 't heilig graf der vad'ren schendt!

[illegible] wij willen wenschen, dat de man, die onbezonnen de hand heeft geslagen aan 't geen ook hem heilig moet zijn, en — zijne vroegere werken staven het — ook heilig is, tot besef kome van zijne verkeerdheid, en erkenne en, de hem verleende gaven aan edeler zaak moge wijden.«

En de heer VAN LENNEP is, volgens de *tegenwoordige* Regering, de man, "die dagelijks arbeidt aan de uitbreiding van den roem onzer letterkunde"; en de heer VAN LENNEP is, met achterstelling van een bedachtzaam en uitstekend financier, dank zij de Aprilroes gekozen tot *Vertegenwoordiger der Nederlandsche Natie!!*

De Kerkelijke Courant huldigt het beginsel eener Staats-armenzorg.

"De Staat heeft in het armbestuur een onderwerp van aanhoudende zorg, naar de Grondwet voorschrijft. Dat is natuurlijk alleen *dat* armbestuur, dat tot den Staat in betrekking staat, omdat het uitgaat van den Staat. *Dat is de zorg voor de armen, die armen zijn voor den Staat; omdat hunne verzorging door geen ander ligchaam op zich genomen wordt.* De door anderen bedeelde armen zijn voor den Staat geene armen. *De Staat treedt met zijne verzorging op* en vindt de diakonie als gegeven iets, iets dat feitelijk bestaat. *Hij ziet zich daardoor ontheven van een groot deel zijner taak...* De Kerk verzorgt dezulken, *naar zij bij magte is zulks te doen, en laat overigens de meerdere behoefte en de armen die de hare niet zijn, ter voorziening en verzorging over aan den Staat.*

De redenering is juist met ons gevoelen in overeenstemming, dat, als de Grondwet slechts het burgerlijk armbestuur bedoelt, de wettelijke liefdadigheid tot onze Staatsinstellingen behoort.

Er zijn armen *in* den Staat.

Het is *de taak* van den Staat, die te verzorgen.

De Kerk neemt een deel van die taak over ad libitum.

Die de Kerk niet aanneemt, komt ten laste van den Staat.

De zorg van den Staat wordt wettelijk gegereld.

De onderstand van den Staat is een grondwettige pligt.

De arme heeft geen regt op onderstand; wat hij geniet is een uitvloeisel der liefdadigheid.

Die officiële liefdadigheid wordt door middel van belasting-heffing geëxploiteerd.

Zóó redeneert *de Kerkelijke Courant!*

De tweede luitenant der Infanterie, J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, heeft, "ten dienste van onderofficieren, die zich tot het officiers-examen voorbereiden", geschreven eene: *"Handleiding tot de kennis der Vaderlandsche Geschiedenis"*. De schrijver gelooft, dat zijn werk "met vrucht bij het regements-onderwijs kan worden gebruikt." Wij voor ons meenen, dat, wanneer onze officieren de geschiedenis van ons Vaderland moeten leeren kennen uit het werk van den heer DE ROO, het er dan met de kennis dier geschiedenis bedroefd zal uitzien. Bovendien vinden wij, in dit geschrift, alles behalve de strekking, om ook bij den militairen stand den eerbied op te wekken voor de bestaande staats-instellingen, zoo noodig bij een ligchaam, dat soms ter harer handhaving kan geroepen worden. Of wat zeggen onze lezers bijvb. van de volgende voorstelling der, in 1848 tot stand gebragte Grondwetsherziening?

Terwijl deze gebeurtenissen in onze kolonien voorvielen, grepen er ook in het moederland, hoogst gewigtige voorvallen plaats. Er bestond namelijk in ons land *eene partij* die, niet te vreden met de veranderingen door WILLEM I in de grondwet gebragt, eene geheele herziening daarvan noodzakelijk keurde. Die partij had in den laatsten tijd, ook in de kamers der volksvertegenwoordiging, dikwijls hare meening geuit, dat het volk meer invloed, meer aandeel in de regering hebben moest. WILLEM II echter, voorstander van door de ondervinding als nuttig aangewezene hervormingen, *was het geenzins van de zoodanige, wier doelmatigheid hem twijfelachtig voorkwam.* Van daar dat hij de wenschen der genoemde partij tot nu toe onbevredigd had gelaten. Dan, in 1848 brak in *Frankrijk*, de Februarij-omwenteling uit, die Louis Philippe zijnen troon verliezen deed, en zijn koningrijk maakte tot eene republiek. Sicilië kwam in opstand om met geweld de hervormingen te verkrijgen, wier invoering de koning geweigerd had; de *Oostenrijksche monarchij*, geheel *Duitschland* waren aan vele beroeringen ten prooi, voortgebragt door de vrienden der vrijheid, de voorstanders van het beginsel der volkssouvereiniteit. *'t Was te wachten, dat ook weldra de Nederlanden het tooneel zouden worden van dergelijke democratische woelingen.* Maar WILLEM II voorkwam die. Voorzigtig en verstandig *offerde hij toen zijn persoonlijk gevoelen op* aan den wensch des volks. De grondwetsherziening vond plaats. Zij vond plaats op zulk eene ruime schaal, dat het uitbarsten van verdeeldheden ten eene male voorgekomen, en de band tusschen *Nederland* en *Oranje* vaster dan ooit werd aangesnoerd.

De koning, *die tegen zijne overtuiging de maatregelen genomen had*, door zijn volk begeerd, werd den tijd niet gelaten, hare aanvankelijke gevolgen na te gaan en te beoordeelen. De vorst, die in ridderlijke hoedanigheden, voor niet een' zijner voorouders behoefde te wijken, -- al stond hij ook op het staatkundig gebied bij vele hunner ten achteren, — de prins, die op het oorlogsveld, den naam van *Oranje* met nieuwen luister omstraald, en steeds getracht had, zich de liefde zijner onderdanen te verwerven, stierf den 17 Maart 1849.

In deze weinige regelen straalt duidelijk door òf volslagen onbekendheid met de geschiedenis der Grondwetsherziening, òf de zucht om aan de *"tegenovergestelde rigting"* welgevallig zijn (het boek is in 1854 geschreven). In beide gevallen voor aankomende officieren, als "handleiding" niet deugende.

Mogen wij tot den Minister van Oorlog de vraag rigten, of het boek van den heer DE ROO, met des Ministers goedkeuring, wordt gebruikt als "handleiding" bij het regements-onderwijs? Mogen wij vragen: of dergelijke voorstelling van een feit, dat, méér dan een standbeeld, tot onvergankelijke herinnering aan een geliefden Koning zal strekken, aan aankomende officieren onderwezen, bevorderen kan den eerbied, door hen jegens onze Grondwet verschuldigd? Of het historisch getrouw en daarbij politiek is, om, hetgeen eene edele daad was, te doen voorkomen als eene *afpersing;* als iets, wat *tegen eigen overtuiging* is tot stand gekomen?

Het verschijnsel, dat wij in het boek van den heer DE ROO opmerken, achten wij, van gewigt niet ontbloot. Daarom vestigen wij er de algemeene aandacht op en hopen, dat het gebruik van dat boek, althans bij het officiëel onderwijs, geweerd zal worden?

Buitenland.

ENGELAND.

Het officiël blad van den 14 April behelst eene proclamatie der koningin, waarin een dag van "algemeene verootmoediging en gebed" wordt uitgeschreven. De dag wordt bepaald op den 26 dezer. De koningin achtte die uitschrijving noodig, ter gelegenheid van den regtvaardigen en noodzakelijken oorlog, waarin het land zich gewikkeld ziet: H. M. stelt haar hoogst vertrouwen in den Almagtigen God, dat hij 's lands wapenen ter zee en te land genadig moge beschermen. De koningin en haar volk gevoelen zich gedrongen zich voor den Almagtige te verootmoedigen om Hem vergiffenis af te smeeken voor de zonden, die zij mogten begaan hebben, en op de innigste en plegtigste wijze gebeden en smeekingen tot de Goddelijke Majesteit op te zenden om van daar den bijstand en zegen op de Britsche wapenen af te bidden, "tot herstel des vredes voor H. M. en hare Staten." Het opstellen van opzettelijke gebeden daartoe, wordt aan de hooge geestelijken opgedragen, welke gebeden H. M. verlangt dat in alle kerken, kapellen en plaatsen van openbare eeredienst te dezer gelegenheid zullen worden uitgesproken.

Toen in 1852 de nieuwe wet op de burgermilitie in Engeland gemaakt werd, vreesden velen dat het vereischte aantal van 80,000 manschappen niet door vrijwillige dienstneming zou kunnen worden bijeengebragt en dat men de toevlugt zou moeten nemen tot eene loting onder de dienstpligtigen, waartoe bij de wet magtiging aan het gouvernement verleend werd. Thans is uit eene officiële opgave gebleken, dat op den 1en Januarij j.l. de regementen burgermilitie te zamen uit 66,280 vrijwilligers bestonden, en dat daarvan ruim 50 000 ten vorigen jare opgekomen zijn om aan de jaarlijksche wapenoefeningen deel te nemen. "Men mag dit eene zeer voldoende uitkomst noemen", zegt de *Times*, "wanneer men bedenkt dat het genoemde aantal manschappen, hoewel nog beneden het vereischte cijfer zijnde, geheel door vrijwillige dienstneming was bijeengebragt; dat nergens de toevlugt tot het hatelijke dwangmiddel eener loting is genomen en dat de bovenstaande opgaven een tijd betreffen toen nog geene oorlogsverklaring het land in krijgszuchtige stemming had gebragt. Het onderscheid tusschen het aantal manschappen, die dienst genomen hebben, en die ter wapenoefening opgekomen zijn, schijnt grooter dan het is; want verscheiden regementen zijn niet tot de wapenoefeningen opgeroepen; omdat zij nog niet talrijk genoeg waren. Thans is waarschijnlijk het aantal personen, die vrijwillig dienst bij de burgermilitie genomen hebben, reeds vrij wat grooter dan bij den aanvang dezes jaars.

"Het is klaarblijkelijk, dat eene gewapende magt als onze burgermilitie op dezelfde wijze en uit gelijksoortige bestanddeelen zamengesteld als ons staande leger, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden hoogst nuttig kan gemaakt worden. Het is niets minder dan een reserveleger; het kan niet alleen tot verdediging des lands krachtig medewerken, maar ook vele geoefende vrijwilligers voor het staande leger opleveren."

FRANKRIJK.

De staat der bank van Frankrijk, zoo als die volgens de officiële opgave op den 13 dezer was, wordt als vrij gunstig beschouwd. Haar voorraad specie was toen 77 millioen francs meer dan eene maand vroeger. De hoeveelheid in omloop zijnde bankbiljetten was $3\frac{1}{2}$ millioen minder. Overigens getuigt deze staat van eene merkelijke verflaauwing in de handelsbedrijvigheid.

BELGIE.

Bij een kon. besluit van den 14den dezer is wederom eene subsidie van 1000 fr. uit de Belgische schatkist verleend voor de vervaardiging van een algemeen woordenboek der Nederduitsche taal.

PRUISSEN.

De Prins van Pruissen heeft aan den Gemeenteraad van Berlijn, in antwoord op den brief van gelukwensching hem bij gelegenheid van zijn verjaarfeest gezonden, een brief doen toekomen, waarin, na de gewone dankbetuigingen, deze merkwaardige woorden voorkomen: "Moge "ik door mijn raad en door mijne daden steeds meer en "meer het vertrouwen tusschen den Koning en het Volk "bevorderen: het vertrouwen, waarin de kracht huisvest, "die ons vaderland voortdurend groot en magtig uit de "stormen van alle tijdperken heeft doen opstaan ... "zullen wij ook thans, wanneer de oorlog niet meer ... "afgewend worden van ons dierbaar Vaderland, zege... "lend uit den strijd komen, die voor het regt gevoe... "wordt."

— Men verneemt, dat bij het jongste verblijf van Pr...sische oorlogschepen in de haven van Buenos Ayres, ... schen den bevelhebber derzelve en den president d... Republiek onderhandeld is geworden, om de Duits... volksverhuizing naar deze gewesten te rigten, en al... eene groote kolonie, onder den naam van Nueva Pruss... te vestigen.

OOSTENRIJK.

De staat van beleg is in Gallicie, Hongarije en Waiw... opgeheven. Tot dat de gewone regtbanken zullen hers... zijn, zullen de krijgsraden voortgaan met kennis te ne... van de gewigtigste staatkundige misdaden en misdrij...

— Uit Weenen meldt men van 13 dezer, dat de ... raaf graaf Stackelberg, dien dag naar het hoofdkwa... van den aartshertog Albert te Pesth, is vertrokken ... eene zending van den baron von Meijendorff, Rus... gezant te Weenen.

DENEMARKEN.

De ministeriële crisis is geëindigd naardien de Minis... hun aangeboden ontslag hebben ingetrokken en h... portefeuilles hernomen. De moeijelijkheid, om te mi... van de netelige omstandigheden, waarin men zich bev... moedige en bekwame mannen te zoeken, die hen w... opvolgen, heeft ongetwijfeld tot dien uitslag geleid.

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

Het grondwettig comité van den Zweedschen Rijk... heeft zich met 12 tegen 11 stemmen verklaard voo... in staat van beschuldiging stellen van de raadslieden ... kroon en wel op grond van het verdrag, door hen ... houden in de zaak der wijzigingen, die in de heffing ... de inning der belastingen zijn ingevoerd. Dat besluit h... te Stokholm een diepen indruk gemaakt. Men ontve... het zich niet, dat daaruit groote moeijelijkheden ku... ontstaan, ten opzigte der betrekkingen van de Reg... met de Kamers.

— Tot verbetering van een vroeger gegeven ... wordt thans gemeld, dat de Zweedsche Regering, ... eenkomstig hare verklaring wegens het in acht ne... van onzijdigheid, besloten heeft, dat alle oorlogssche... welke ook hun getal en hunne afkomst mogen zijn ... de Zweedsche havens zullen worden toegelaten, met ... zondering van die havens, die bij de onzijdigheids... klaring voor elk oorlogsvaartuig bepaaldelijk zijn gesl...

SARDINIE.

Op bevel der regering is de hertog van Valentin... zoon van den prins de Monaco, in vrijheid gesteld. ... is de keuze gelaten, zich over zee naar Monaco of ... land naar Frankrijk te begeven. Hij heeft tot het laat... besloten. Te Nice zijn eenige ingezetenen van Ment... die aan de beweging van 6 dezer hebben deel genom... in hechtenis gesteld.

— De Senaat heeft met 60 tegen 6 stemmen het ... ontwerp aangenomen, waarbij het gouvernement ge... tigd wordt, eene geldleening aan te gaan, ten b... van 2,200,000 fr. jaarlijksche rente. Het bewind ... alzoo nu van de overgroote meerderheid der beide ... gevende kamers eene verklaring van vertrouwen ... vangen.

RUSLAND.

Van wege het Russische gouvernement is den 7den ... het volgende ter kennis van den handelsstand ge... Het hoofdbestuur der zaken rakende den buitenland... handel maakt bekend dat de Russische grenskantoren ... Polangen, Tauroggen en Jurburg last ontvangen h... "1°. om alle goederen, die voor de tolkantoren v... Petersburg, Moscau en Riga mogten worden aange... aan te nemen en naar de even genoemde kantoren ... zenden, zelfs wanneer het goederen zijn die volg... bestaande verordeningen niet zouden mogen worde... voerd over die grenskantoren: 2°. ten einde het ... te lande van buitenlandsche waren, die voor de tolk... der Oostzeehavens en van Moscau bestemd zijn te ... digen, zullen deze colli's alleen van buiten geplo... worden, en niet onderworpen zijn aan eene twe... pakking, die bij de bestaande verordeningen voorges... is voor de aan de grens niet gevisiteerde goederen.

TURKIJE.

De laatste telegrafische berigten zijn de volgende...

ODESSA, Donderdag 6 April. De vereenigde vlo... keren deze haven.

PARIJS, Dingsdag 18 April. Gisteren zijn de ... uitgewisseld van het tusschen Frankrijk en Eng... sloten aanvallend en verdedigend verbond.

MARSEILLE, Dingsdag 18 April. Heden zij... tijdingen uit Konstantinopel ontvangen van 10 ... Varna, waar een garnizoen van 6000 man ligt, ... bij het vereenigde eskader om versterkingen aan... daan; men dacht zeker, dat uit Galipoli troepen ... zouden worden gezonden. Te Galipoli was ... dagen veel sneeuw gevallen.

Te Bazardschik had eene belangrijke concentratie ... troepen plaats gehad. Er was te Matschin een ... bloedigst gevecht voorgevallen tusschen ... en drie Russische battaillons, die elkander ... hebben verdelgd.

De beletselen in den Sulina-mond waren nog ... genomen.

— Gisteren is eene dépêche uit Weenen ... volgens welke de Russen zich den 14 dezer ...

zouden hebben meester gemaakt en de Turken, vóór dat zij die stad hadden verlaten, in het gezigt der vereenigde Engelsche-Fransche vloot, welke voor die haven kruist, al de Christen zouden hebben vermoord. Dat berigt is medegedeeld omdat het afkomstig was van een correspondent uit Weenen, die gewoonlijk goed onderrigt is. Er bestaat ook geen twijfel, dat het in Weenen in omloop is; maar het is zoowel voor dien correspondent als voor alle andere dagbladen onmogelijk, berigten uit Bucharest, die met den telegraaf naar Weenen worden overgeseind, onmiddelijk te confronteren. Men houdt het thans daarvoor, dat bedoeld berigt eene onmogelijkheid is. Kustendje is een haven van Bulcharije, gelegen aan de kust van de Zwarte Zee tusschen Kavarna en de monden van den Donau, dat is ter plaatse, waar het gedeelte van Bulcharije, de Dobrutscha geheeten, eindigt.

Te Kustendje loopt aan den zeekant ten einde den wal, den muur of de gracht van Trajanus, hoezeer daar geen wal of muur gevonden wordt, maar men er naauwelijks een gracht nog half gevuld aantreft, die de rigting volgt van Kustendje, aan de oevers van de zee naar Rassowa aan den Donau. Tusschen Rassowa en Kustendje is de krijgsmagt vereenigd, die Omer-Pacha heeft bijeengetrokken, om aan den togt der Russen verder dan de Dobrutscha ernstigen tegenstand te bieden. Kustendje wordt bovendien geheel gedekt door de vereenigde vloot, die in deze wateren kruist. Het blijkt ook uit de depêche, dat de vloot in het gezigt van de haven was. Hoe kan men dan aannemen dat de Russen juist die sterkte hebben gekozen om een aanval te wagen? Hoe kan het mogelijk zijn dat zij zich van die stad hebben meester gemaakt, die toch door eene sterke legermagt en eene aanzienlijke vloot werd beschermd en verdedigd? Is het aannemelijk, dat die vloot den moord der Christenen lijdelijk zou hebben aangezien? Het berigt verdient dus in alle opzigten nadere bevestiging. Men had het dan ook niet vermeld, zoo niet het Oostersche vraagstuk reeds zoovele ongeloofelijke daadzaken had opgeleverd, dat men zich niet geregtigd acht om te verzwijgen, wat van eene goede zijde gemeld wordt.

Brieven en dagbladen van Konstantinopel van 5 en 6 dezer behelzen verschillende belangrijke stukken, waarvan de opsomming voldoende is, daar de daadzaken zelve reeds bekend zijn. Het eene is een brief geschreven door Reschid-Pacha aan den heer Metaxas, Grieksch minister te Konstantinopel, waarbij hem zijne paspoorten worden toegezonden; voorts het antwoord van dien staatsman en eindelijk eene circulaire van Sir Stratfort de Redcliffe, Engelsch gezant, aan al de Britsche consuls en agenten in Turkije. Het blijkt, dat de uitvoering van den firman, waarbij aan de christenen vele regten zijn verleend, en waarbij inzonderheid de vestiging van gemengde regtbanken wordt bevolen, groote moeijelijkheden ontmoet van den kant der Ulemas en Kadis.

Zelfs houdt een brief van den 6 dezer in, dat bij het vertrek van de boot er een opstand in Konstantinopel was ontstaan; dat die hoofdstad in staat van beleg was verklaard; dat de oude Muzelmannen de wijk naar Azie namen enz. Daar de regtstreeksche berigten niets dienaangaande melden of voorzien, zoo slaat men daaraan geen geloof. Maar al is er ook geen opstand uitgebarsten schijnt het toch zeker dat de oude Turksche partij, natuurlijk met de Ulemas aan het hoofd, de uitvoering van de laatste firmans, betrekkelijk de christenen trachten te verhinderen. En dat is bij alle andere verwikkelingen van de Oostersche aangelegenheden, inderdaad reeds voldoende. Generaal Canrobert was den 3den dezer te Konstantinopel aangekomen en den 4den door den Sultan ten gehoore ontvangen. Hij is onmiddelijk naar Galipoli teruggekeerd, waar de Fransche troepen ontscheept zijn. De uitzetting van de Grieksche onderdanen van het Turksche grondgebied begon verwarring in de handelsbetrekkingen te veroorzaken. De vrees dat de Grieken te Konstantinopel veeleer zouden opstaan dan toegeven aan den maatregel van uitzetting, heeft zich niet bevestigd. Het Turksch bewind heeft dien verzacht door de katholieke Hellenen en die der Grieksche kerk, die rajahs mogten willen worden, daarvan te willen uitzonderen. Terwijl dit een en ander te Konstantinopel voorvalt, schijnt de Grieksche opstand, in Epirus onderdrukt, in Thessalie nieuwe ontwikkeling te erlangen. Benden opstandelingen begaan daar groote buitensporigheden. De Muzelmannen van hunne zijde zouden te Volo den Griekschen consul, die aan boord van een vaartuig met den Oostenrijkschen Consul, moest vlugten, zeer beleedigd en mishandeld hebben; zelfs zou de vlag van het Fransche cosulaat beleedigingen ondergaan hebben; zijn deze berigten weder overeenkomstig de waarheid? Men durft dit niet te verzekeren, maar dit is stellig, dat de heer Torth-Rouen, vertegenwoordiger van Frankrijk bij het Grieksche hof, van Athene naar Volo is vertrokken, hetgeen schijnt aan te duiden, dat er te Volo iets is voorgevallen. Zoowel de Fransche als de Britsche gezant hebben het *Te Deum*, dat te Athene ter viering van de onafhankelijkheid van Griekenland werd gehouden, niet bijgewoond. Die viering moet van den kant der dweepzieke Helleensche bevolking tot bewegingen hebben aanleiding gegeven, die voor de Westelijke mogendheden niet gunstig waren.

De *Observateur d'Athènes*, een erkend orgaan van het Grieksche gouvernement, behelst in zijn nommer van 7 April eene naamlijst van de hoofd- en andere officieren van het Grieksche leger, die, na hun ontslag uit de Grieksche krijgsdienst gevraagd en bekomen te hebben, in Epirus en Thessalie openlijk aan den strijd tegen Turkije deelnemen; zij zijn 21 in getal.

In den Franschen *Moniteur* is het volgende berigt uit Syra van den 8sten dezer medegedeeld: »De Grieksche opstandelingen hebben bij Armiro eene nederlaag ondergaan. Onder hunne aanvoerders heerscht groote verdeeldheid; zij beginnen den een den ander van verraad te beschuldigen. De gezanten van Engeland, Oostenrijk, Frankrijk en Zweden hebben de plegtige godsdienstoefening, die op den verjaardag van Grieklenlands onafhankelijkheid te Athene naar gewoonte gehouden is, niet bijgewoond.»

Verder ontleent het Fransche officiële blad aan de *Times* een schrijven uit Athene, volgens hetwelk de opstandelingen in Epirus, 7 tot 8000 man sterk en voor zeven achtste gedeelten uit het koningrijk Griekenland gekomen waren, meer met het doel om te rooven, dan om voor de vrijheid hunner geloofsgenooten te strijden.

— De 10,000 man, door den Pacha van Egypte afgezonden, om het contingent volledig te maken, dat hij aan den Sultan heeft beloofd, zijn te Konstantinopel aangekomen, van waar zij naar het leger van Azie zullen worden gezonden. De veelvuldige sneeuw had nog niet veroorloofd, om op de grenzen van Azie de krijgsbewegingen te vervatten.

Brieven uit Konstantinopel van 6 dezer behelzen niets nopens den dood van den kolonel Dieu. Den 25sten Maart was hij nog in het leven. Men moet dus ook dat berigt, door Fransche en Engelsche dagbladen medegedeeld, waarschijnlijk voor ongegrond houden.

Het heeft zich bevestigd dat de s. b. n. Plumridge, door den admiraal Napier in de Oostzee voorwaarts gezonden, vijf Russische vaartuigen, beladen met zout, wijn, drooge vruchten en olie, prijs verklaard en ze naar Kiöge gebragt heeft. Over de kanonnade die men in de nacht van den 14den op 15den dezer in de wateren van Bornholm zou hebben gehoord, is niets meer vernomen. Uit Hamburg schrijft men van 16 dezer dat daar de tijding was ontvangen dat drie Engelsche stoomfregatten de haven van Reval reeds blokkeerden en dat men verwachtte, dat zij binnen kort door de geheele vloot zou worden aangevallen.

— Twee hoofd-officieren van de Engelsche legermagt zijn door hun gouvernement toegevoegd aan het hoofdkwartier van den Franschen opperbevelhebber in Turkije. Het Fransche gouvernement heeft insgelijks twee hoofdofficieren van zijn leger gelast zich bij het hoofdkwartier van lord Raglan te voegen.

— Uit Petersburg wordt gemeld, dat de Oostenrijksche gezant, ofschoon daartoe genoodigd, het *Te Deum* niet heeft bijgewoond, hetwelk in het keizerlijk paleis is gezongen, bij gelegenheid van het overtrekken des Donau's door de Russische troepen. Deze afwezigheid had een diepen indruk gemaakt.

— Uit Weenen schrijft men, dat aan den Russischen gezant baron Meijendorff, en aan den Turkschen gezant Arif-Effendi, beiden bij het Oostenrijksche hof, een eensluidend afschrift van het protocol ter hand gesteld is, dat den 9 dezer in die hoofdstad, tusschen de Westersche mogendheden en de Duitsche hoven geteekend is. Men wilde te Weenen ook weten, dat thans, ten gevolge van het jongste, daar onderteekende protocol, door de vertegenwoordigers der vier groote mogendheden, ook van wege Oostenrijk en Pruissen eene vriendschappelijke, doch tevens dringende uitnoodiging aan keizer Nikolaas zal gezonden worden, om het Turksche grondgebied en onderhoorigheden met zijne strijdmagt te willen ontruimen. Het opstel daartoe moet door den overste Ruff, ter nadere goedkeuring van de Pruissische regering, werkelijk uit Weenen naar Berlijn medegenomen zijn.

— Lord Howden, minister van Engeland te Madrid, heeft eene nota aan de Spaansche regering gerigt, waarbij gevorderd wordt, dat zij hare havens voor Russische kapers sluite, in geval het kabinet van St. Petersburg kaperbrieven mogt uitgeven.

— Een telegrafisch berigt uit Toulon van 17 dezer meldt, dat prins Napoleon zich dien morgen ten 11 ure naar het Oosten heeft ingescheept. De rede, den 13den te Marseille door den Prins gehouden, is thans in haar geheel bekend. Daarin wordt gezegd, dat hij niets meer dan zijn pligt vervult. »Het is niet te voorzien,» zeide de Prins, »welke de staatkundige gevolgen zullen zijn van den aan te vangen krijg; maar onze roem en onze belangen zijn in goede handen. Laten we vertrouwen stellen in hem, die tot hiertoe die moeijelijke zaak van het Oosten zoo waardig en met zooveel bekwaamheid geleid heeft. Dit is zeker dat zoo onze wapenen en die onzer bondgenooten mogten zegevieren, er nieuwe en groote uitwegen voor deze belangrijke handelstad zullen geopend worden. De Zwarte Zee, tot heden bijkans gesloten, zal voor den handel van het Westen eene open zee worden. Het Ottomannische Rijk versterkt en voor geen heerschzuchtig en gevaarlijk vijand meer vreezende, zal zijne onmetelijke hulpbronnen kunnen ontwikkelen en die ook kunnen vinden op den weg van vooruitgang, waarin het vrijelijk treden wil! Dat is ons veroorloofd te hopen; daarop heb ik gewenscht uwe aandacht te vestigen om u al het voordeel aan te toonen dat Marseille uit dezen oorlog tegen Rusland zal kunnen trekken. Uwe belangen zijn dus eenzelvig met uwe pligten.

— Een telegrafisch berigt houdt in dat de Maarschalk de St. Arnaud den 16den te Lyon aangekomen en den 17den naar Valence vertrokken is.

— Het Fransche smaldeel, onder bevel van den vice-admiraal Bruat, was den 9den in zee gepraaid, zich in goeden staat naar Galipoli begevende.

— Brieven uit de Zwarte Zee, in de Engelsche dagbladen voorkomende, behelzen, dat een derde van de artillerie-officieren dier vloot is teruggeroepen, om met den meesten spoed naar de Oostzee te vertrekken. Dezelfde bladen melden, dat zeer aanzienlijke huizen van Manchester, Liverpool en Londen voor zeer groote sommen hebben ingeschreven, om den Griekschen opstand te ondersteunen. Te Manchester alleen heeft die inschrijving 10,000 pond sterl. beloopen.

Binnenland.

's Gravenhage, 19 April.

Z. M. heeft aan Mr. J. Rengers Hora Siccama, vergund zijne notariële standplaats van Hoogezand naar de gem. Groningen over te brengen.

Z. M. heeft benoemd tot kantonregter te Voorburg, Mr. [illegible] Six, griffier aldaar.

Z. M. heeft den hoofd-officier en officier, op hun verzoek, pensioen verleend, als aan jhr. P. J. A. de Surry de Mauregnault, majoor magazijn-meester der artillerie van de 1ste klasse Breda ƒ 1300, en N. van den Bosch, 1ste luit., plaatselijk adj. van de 2de kl. te Neuzen ƒ 710.

Z. M. heeft benoemd bij den plaatselijken staf, tot 2den luit. en plaats. adj. van de 2de kl. te Bath, den adj.-onder-officier F. F. Graafland, van het 4de reg. dragonders; bij het wapen der artillerie: bij den staf van het wapen, tot majoor en magazijnmeester van de 1ste kl. te Naarden, den kapitein der 1ste kl. J. G. Usener, van het 2de reg. vesting-artillerie. bij het reg. veld-art., tot kapitein van de 3de kl., den 1sten luit. A. J. A. Gerlach, van het reg. rijdende art.; bij het 1ste reg. vesting-art., tot 1sten luit., den 2den luit. A. Saij, van het reg. veld-art.; en verplaatst: de kapiteins magazijnm. der 2de kl. W. H. van Hoogenhuijzen en W. L. Swaan, de eerste van Naarden naar Vlissingen en de laatste van Vlissingen naar Breda.

Z. M. heeft bij onderscheiden besluiten benoemd: bij het Departement van Oorlog, tot kapitein-kwartierm., den 1sten luit-kwartierm. J. Davids, werkzaam bij gemeld Depart.; bij het wapen der infant., bij het 1ste regem., tot kapit.-kwartierm. den 1sten luit-kwartierm. G. Vaal, van het 5de regement, tot 2den luit. den sergeant V. L. Schwartz van het 5de reg.; bij het 2de regem., tot 2de luits., de sergs. W. G. F. van der Plas, van het reg. grenadiers en jagers, J. D. J. Storm van 's Gravesande en A. W. Storm van 's Gravesande, van het 8ste regem. infant. en C. L. Maarschalk, van het regem. grenadiers en jagers; bij het 3de regem., tot 2de luits., den serg. J. E. Wiederkehr, van het 6de reg. infant., H. F. C. H. van der Plas, van het instructie-bat., H. P. J. Hennus, van het 2de, J. C. Fricke, van het 7de en A. W. van Dionant, van het 5de regem. infant.; bij het 4de reg., tot 2den luit., de serg.-majs. M. B. Erdtsieck en C. J. Frölich Hubert, van het 8ste regem. infant., den serg. C. G. Zwaanswijk, van het 5de, alsmede den serg.-maj. K. M. Hondekoeter, van het 2de reg. infant.; bij het 5de reg.: tot 2den luit., den serg.-maj. H. W. J. A. Gaster, van het regem. grenadiers en jagers; bij het 6de regem., tot 2den luit., den serg. H. J. Voorstad, van het 1ste regem. infant.; bij het 7de regem., tot 2den luit., den serg.-maj. L. G. G. van Loo, van het reg. grenadiers en jagers; bij het 8ste regem., tot kapit. van de 3de kl., den 1sten luit.-adj. J. D. U. Ledel, van het 6de regem. van het wapen; tot 2den luitenant den sergeant F. C. M. Sterk, van het 6de regement infanterie, den sergeant tit. J. H. van Heeften, van het regem. grenadiers en jagers, en de sergs. F. J. B. J. Bergamin, van het 1ste, A. Grevers, van het 4de, D. H. Prinsen, van het 5de en J. J. Alberts van het 7de regem. infant.; bij het wapen der cavalerie, bij het 1ste regem. dragonder, tot 2den luit. den wachtm. J. F. H. van Heumen, van het 2de regem. dragonders; bij het 2de regem., tot 2den luit. den wachtm. tit. L. A. Greve, van het 3de reg.; bij het 3de reg. tot 1sten luit.-kwartierm. den 2den luit.kwartierm. G. E. Amiot, van het corps; tot 2den luit. den opperwachtm. A. W. de Haas, van het 1ste regem.: bij het 4de regem., tot 2den luit. den wachtm. J. N. Kohn, van het 2de regem.; bij het corps jagers te paard, tot 2den luit. den wachtm. [illegible], van het 1ste reg. dragonders; bij het wapen der artillerie: bij het 2de regem. vesting-artillerie, tot 2den luit. den serg.-maj. H. W. A. Oltkamp, van het 1ste regem.; bij het 3de reg. tot 2den luit. de serg.-maj. B. de Jong en P. L. Bérail, van het 2de regem. vesting-artillerie en van het reg. veld-artillerie.

—

Z. M. heeft de navolgende officieren, op het daartoe door hen gedaan verzoek, op pensioen gesteld als: F. van Thiel, kap.kwartierm. bij het 1ste regem. infant. ƒ 1080 en P. F. Waldeck, officier van gezondheid der 2de kl. ƒ 720.

—

Z. M. heeft aan J. Schummelketel, gepension. kapit. van het wapen der infant. in Oost-Indie, vergunning verleend tot het blijven dragen van de activiteits-uniform van het wapen, waarbij hij laatst heeft gediend.

—

Z. M. heeft aan den kapit. ter zee tit. J. D. Velsberg, behoorende tot het zeewezen in N. Indie, laatstelijk directeur van het marine-etablissement te Soerabaija, thans met verlof in Nederland, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit 's lands dient, onder toekenning van pensioen, en aan G. A. Muller, kapit. bij het wapen der infant. van het leger in Oost-Indie, thans hier te lande met verlof, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit Zr. Ms. militaire dienst, met toekenning van pensioen.

—

Men verneemt omtrent de ongesteldheid van H. M. de Koningin, dat de beterschap langzaam vordert, hoezeer de koorts in geringe mate blijft aanhouden.

* De werkzaamheden in de Vijvers van het Huis ten Bosch, voor de kunstmatige vischteelt, zijn thans voltooid; reeds heeft men in een der bakken baarzen aangebragt, waarvan men reeds de hommen en eijeren heeft gekregen, bij welke eijeren men reeds levende [illegible] dekt heeft. Men kan alzoo deze eerste proeve [illegible] last van Zijne Majesteit is genomen [illegible] de verwachting allezins te hebben [illegible]

De *Utr. Cour.* vestigt de [illegible] van de besturen van [illegible] van landlieden [illegible] de volgende zal plaats hebben [illegible] stelsel voor de beschrijving [illegible] kunstmatige vischteelt [illegible] vijver, ziet men op [illegible] kuip geplaatst, gevuld met water eene hoogte eene groote kuip geplaatst, gevuld met water uit dien vijver, en welk water gezuiverd is door eene laag [illegible] zand, gewoon zand en houtskool. Door twee kranen [illegible] dat water in twee naast elkander staande langwerpige houten bakken; uit deze, ook door kraantjes, in twee kleinere iets lager geplaatst en op dezelfde wijze uit deze in twee weder kleinere bakken, waaruit het water, des verkiezende in eene sloot wordt afgetapt. In de grootste bakken zijn fonteintjes geplaatst, ten einde het water als

de visch daarin gebragt is, in beweging te houden', terwijl die beweging in de vier andere bakken door de in en uitloopende kraantjes wordt te weeg gebragt. Een in de nabijheid staande toestel verwarmt door zonnewarmte, door zeer dik, niet doorzigtbaar glas aangebragt, het toestel tot de kunstmatige teelt, en van daar zullen de jonge vischjes naar de zoo even, oppervlakkig omschreven waterbakken worden overgeplaatst. •

* In de maand Mei 1854, den dag nader te bepalen, zal door het Ministerie van den notaris D. Uyttenhooven, te Vlissingen, te koop worden geveild, om te worden gesloopt: het Russisch korvetschip *Navarini*, als niet zeewaardig afgekeurd. Benevens deszelfs compleeten inventaris, ijzeren waterkisten en scheepsprovisiën; alles in den besten staat. Mitsgaders eene aanzienlijke partij geheel nieuw touwwerk en meerdere scheepsbenoodigdheden.

Eergisteren avond overleed te Amsterdam, in den ouderdom van 63 jaren, de heer W. C. van Baarsel, bekend wegens zijne uitgebreide geographische kennis en het teekenen en graveren van zee- en landkaarten.

De *Staats-Courant* deelt mede een besluit van Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen van den 8sten dezer, waarbij de verpligtingen worden vastgesteld, welke den handel en de scheepvaart van zijn rijk in tijd van Oorlog tusschen vreemde mogendheden zijn opgelegd. Deze bepalingen komen overeen met de bij ons vastgestelde bepalingen omtrent de vaart en den handel onder neutrale vlag.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Napels zijn aldaar gedurende 1853 regtstreeks uit Nederland binnengekomen 12 Nederl. schepen, als 11 uit Amsterdam en 1 uit Rotterdam met suiker, was, huiden enz. Van deze schepen vertrokken naar Licata 1, naar Galatz 4, naar Girgenti 1, naar Konstantinopel 2, naar Smyrna 1 in ballast, naar Messina 3 in ballast en 1 met een gedeelte der aangebragte lading huiden. Te Terranova kwamen uit Messina 2 Nederl. schepen in ballast, vertrokken naar Rotterdam en Dordrecht met zwavel. Te Girgenti kwamen uit vreemde havens 4 Nederl. schepen in ballast, als uit Barcelona 1, uit Malta 1, uit Gibraltar 1, uit Napels 1 en uit Messina 1. Van deze schepen vertrokken naar St. Petersburg 1 met zwavel en citroenen, naar Palermo en Vlaardingen 1, naar Palermo 4 met zwavel. Gedurende 1853 is de consumtie van suiker in het Koningrijk Napels schier uitsluitend beperkt tot de Hollandsche aanvoeren, die van kaas uit Nederland waren onbeduidend, waardoor de prijzen van dat te Napels zeer gezocht artikel zeer gerezen zijn. De oogst van granen en van olie was weinig beteekenend; de wijnoogst is geheel mislukt.

Bij de koninklijke Militaire Academie te Breda heeft zich eene commissie gevormd, ten einde de noodzakelijkheid van het stichten eener sterrewacht bij de Hoogeschool te Leijden aan de zee- en landmagt aan te bevelen.

De op 14 dezer te Helder, als bijlegger van Kertch' binnengekomen Russische bark *Alexandra*, kapt. Leander met eene lading lijnzaad, was voor Hull. bestemd. De kapitein was echter op zijne reis geïnformeerd van het vermoedelijke gevaar, waarin hij verkeerde, ingeval hij de Engelsche haven binnenviel en was daarom onder Holl. vlag naar die haven gestevend. Vermoedelijk zullen lading en schip aldaar in veiling komen. (*A. C.*)

Roozendaal, 17 April. Ten een ure des namiddags kwam heden een spoortrein van Antwerpen alhier aan, waarop zich de directie en een aantal ambtenaren bevonden. Het stations-gebouw en de overige gebouwen waren met vlaggen versierd en van heinde en verre was eene talrijke menigte toegestroomd, om dit voor haar vreemde schouwspel te zien. De officiële opening is 14 dagen uitgesteld en zal eerst den 15 Mei plaats hebben.

Zuid-Beijerland, 17 April. Op nieuw zullen eenige honderde arbeiders eenigen tijd werk hebben door de thans aangevangene indijking van een nieuwen polder aan de Z. W. zijde van het eiland de Tien Gemeten.

Kampen, 18 April. Morgen zal de delimitatie van het Zwolsche Diep, naar men algemeen hoopt, door den raad beëindigd worden. De Regering is zeer gesteld, naar het schijnt, op den afloop dezer zaak, voor dat zij in eenige dading treedt met deze stad over de aanwassen van zee. De voorwaarden, die het stedelijk bestuur evenwel heeft voorgesteld, zijn door het bestuur der domeinen zoo weinig aannemelijk bevonden, dat men die zaak voor als nog als zeer weinig gevorderd, kan aanmerken.

◁ **Steenwijk**, 18 April. Gisteren avond bij gelegenheid van het branden van een paaschvuur te Esveen, gemeente Steenwijkerwold, geraakten de kleederen van het zesjarig zoontje van den arbeider M. P. in den brand. Door de nog al stevige koelte aangeblazen, stond de knaap weldra in vollen vlam. Hoewel spoedig door een zich in den nabijheid bevindende persoon in eenen sloot geworpen, waardoor den brand gebluscht werd en dadelijk aangewende geneeskundige hulp, is men voor het behoud van zijn leven ernstig bevreesd.

Assen, 16 April. Gisteren hield de commissie tot daarstelling van het Kanaal van Assen naar Groningen, alhier eene vergadering ten huize van den Heer Somer. Na een bezoek bij den heer Commissaris des Konings in deze provincie te hebben gebragt, heeft zij, geadsisteerd door den heer fungerenden hoofd-ingenieur van Drenthe, nog eenige punten voor de te nemene rigting *in loco* onderzocht, en daarna den raad der gemeente Assen uitgenoodigd, op te geven, op welke plaats en langs welke lijn in die gemeente de aansluiting het meest wenschelijk wordt gekeurd. Voorts moeten nog onderscheidene besluiten door de Commissie zijn genomen, onder anderen, om het toezigt op de uitvoering der werkzaamheden op te dragen aan den heer civiel-ingenieur Elias, alsmede om thans de concessie bepaaldelijk aan te vragen, het prospectus der negociatie te ontwerpen, en deze binnen kort te openen, aan welker spoedige volteekening niet wordt getwijfeld, nu *twee derde* van het vereischte kapitaal als *don gratuit* is toegezegd. (*Gr. C.*)

Groningen, 17 April. Eene vereeniging van onderscheidene personen in deze stad heeft besloten te beproeven, of alhier, gelijk elders, eene doorloopende cursus van voorlezingen over de *kerkelijke geschiedenis* genoegzame belangstelling en medewerking vinden zal. Zij opent daartoe voorloopig eenen cursus van dertien weken, waarin de *Geschiedenis der Christelijke kerk* doorloopend zal worden behandeld tot op Mohammed, zóó, dat iedere week zal worden gehouden eene voorlezing, die ongeveer een uur, en eene bijdrage, die omstreeks een vierde uurs zal duren. Heden avond zal daarmede een aanvang genomen worden in de kerk van het Pelster Gasthuis, waarbij ds. Meijboom zal spreken over *de voorbereiding tot de stichting van het Godsrijk*, en de kand. C. P. Hofstede de Groot eene bijdrage zal leveren over *Mozes*.

∻ **'s Bosch**, 18 April. Wij hadden gisteren avond het genoegen te bemerken, hoeveel prijs onze verdienstelijke liedertafel: «Oefening en Uitspanning» op haren verdienstelijken directeur, den heer A. Christiaans, stelt. Gisteren was de dag van zijn geboortefeest, van zijn tienjarig beheer als directeur der gedachte liedertafel en, van zijn ondertrouw. Dit driedubbele feest noopte den leden hunnen talentvollen bestuurder eene luisterrijke serenade te brengen, die, hoewel laat in den avond gegeven, echter eene aanzienlijke menigte naar zich had doen stroomen. De heer A. Christiaans was zeer gevoelig voor dit buitengewoon bewijs en openbaar blijk van erkentelijkheid. Hij sloot de ter zijner eere gegevene zangstukken met eene hartelijke en welmeenende toespraak.

— De vereeniging tot afschaffing van den sterken drank, welker afdeeling hier ter stede gevestigd is, hield insgelijks in den avond van gisteren hare drie maandelijksche vergadering. Zonder te willen spreken over het meerder of minder doelmatige dier vereeniging, durven wij verklaren, dat geene harer vergaderingen nog zoo vele vruchten als deze laatste heeft opgeleverd. Onderscheidene sprekers deden zich hierbij op, doch vooral trof de rede, door den heer Mr. Pape, nieuw benoemd lid van den Hoogen Raad der Nederlanden, gehouden. Tot verbazing van menigeen zag men een 12 tal aanhoorders na het hooren zijner rede, zich aanbieden om als lid te worden aangenomen, hetgeen gereedelijk werd toegestaan. In hoofdzaak bewees Z.Ed., dat één glas te veel gebruikt, niet alleen het ongeluk van een eenig persoon, maar den ondergang van een gansch huisgezin kan ten gevolge hebben.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 19 April 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned.W.Schuld.	2½	55⅝ ¾ ⅝		Pct.	
Dito Certificat.	3	67¼	*Hope* 1798/1816	5	95⅛ ¼
Dito dito	4	83⅜ 7/16	Dito 1828/1829	5	95
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	71½
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	70¾
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
Dº *Rothschild.*	2½	45	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito	6	
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	17⅛	Obligatien	4	61⅛
Dito Buitenl.	3	35⅜	**Oostenrijk.**		
Dº Binnenl. 6/m.	3	32⅝			
Bew. Sp. Com.			Metalliek	5	58⅞ 9 3/16
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	76⅝ ¾
Portugal.			Dito letter B	5	76⅝ ¾
Londen nieuwe.	5	32 1/16 ⅜ ⅛	Dito 1847	2½	30 3/16 ¼
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	30 3/16 ¼

Philad., Bank-act. 3⅜; Mexic., te Lond. 3 pct. 22¼; Onb. 22½.

Vaste beurs met weinig affaire.

FRANKFORT, Dingsdag 18 April. 5 pct. Metaliek 61⅝; Spanje binn. 3 pct. 33; dito 1 pct. 17¼.

LONDEN, Dingsdag 18 April. Consols kont. 87⅝; d° op tijd 87⅜, ¼; Mexico N. 3 pct. 23⅞; Peru N. 4½ p. 59; Gren. Uitg. 6¼; Spanje 3 pct. 35½; dito 1 pct. 17; dito Certificaten 3⅝; Russen 4½ pct. 80; dito 5 pct. 9[illegible]; Holl. 2½ pct. 57; dito 4 pct. 85; Sardinie 5 pct. 77.

De beurs was kalm en vast.

PARIJS, Dingsdag 18 April. Fr. 4½ pct. op t. 90.[illegible]; dito 3 pct. 63.35; Sp. Binn. 3 pct. 32⅞; dito 1 pct. 17[illegible]; N. Metall. 79.

WEENEN, Dingsdag 18 April. N. Metall. 85⅝; Nie[illegible] Leen. 89; dito Lett. B. 108; Bankact. 1212; Loten fl. 250 120; Wissel Londen 13.08; Parijs 159½; Zilve[illegible]

223ste Nederlandsche Staats-Loterij.

2e LIJST. 1e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

☞ Nº. 10100 *f* 2500; Nº. 18805 en 6351 *f* 1250; 9859, 6809, 7547 en 995 *f* 1000.

Advertentiën.

Te Rotterdam ligt lading naar NEW-YORK

het Amer. fregatschip ISABELLA, kap. J. F. HAYDEN. — Adres bij WAMBE[illegible] en CROOSWIJCK. (364)

Op heden verlaat bij JOH. NOMAN EN ZOON, *Zalt-Bommel*, de pers, en is alom te bekomen:

IETS over de BENOEMING van OUDERLINGEN EN DIAKENEN door de GEMEENTE, van C. HOOIJE[illegible]

Predikant te Zalt-Bommel. Gr. 8º *f* 0.90.

(365)

Bij M. H. BINGER EN ZONEN, te Amsterdam is verschenen:

FRANKRIJK EN RUSLAND. DE OOSTERSCHE KWEST[illegible] toegelicht uit GEHEIME STAATSSTUK[illegible] van het Fransche Kabinet.

Uit het Fransch, naar de Officiële Uitgave de Keizerlijke Drukkerij te Parijs.

Prijs *f* 0.80.

Dit geschrift, naar men beweert, door den van Buitenlandsche Zaken, Drouyn de Lhuys, gesteld, is door de Fransche regering bij duiz[illegible] tienduizenden verspreid. Zonder de kennis deze[illegible] tieke bescheiden, kan men over de gebeurte[illegible] het Oosten slecht oordeelen.

Door D. A. THIEME, te Arnhem, is uitgegeven en à *f* 1.75 verkrijgbaar gesteld:

BRIEVEN EN UITBOEZEMING[illegible]

VAN DEN

Ouden Heer Smits.

Post-8vo. 210 pag., in kartonnen band met geïllustreerden Omslag, Portret en eene Ti[illegible]

INHOUD. Eene kleine uitweiding over eene dissertatie. Over het onderscheid tusschen den [illegible] pl—t. Over de zoogenaamde „nieuwbakken" aristokraten. Over den burgerlijken parvenu. Roem[illegible] philanthropen. Over de kunst om recensiën te schrijven. Eene variatie op een oud lied. Eene Soirée[illegible] Eene muzijkale mijmering. Over de fatsoenlijkheid. Over de belangrijkheid van de nietigheid. Eene [illegible] vertooning. Eene lente mijmering. Een teer onderwerp. Een concertstuk. Een Nederlandsch ge[illegible] een zeer liberalen vriend. Een anti-revolutionnaire brief, aan denzelfden zeer liberalen vriend[illegible] schimmen. Een „zeer opgeruimde brief". Raadgevingen aan eene teedere moeder. Iets over den [illegible] nialen zin bij de „jonge heeren" in Nederland. Eene jongelui-partij. Eenige Nederlandsche Uncle[illegible]

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.